

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та
кінології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри зоотехнії

“ ” 2020р.

 Павленко Ю.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 14 - Конярство

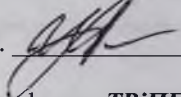
Спеціальність: 204 - Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва

Освітня програма: Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Факультет: Біолого-технологічний

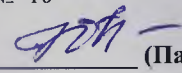
2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з *Конярства* для студентів за спеціальністю *204 - Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва*.

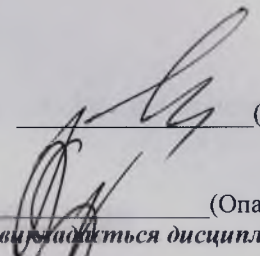
Розробник: доцент, к.с.-г.н. Левченко І.В. 

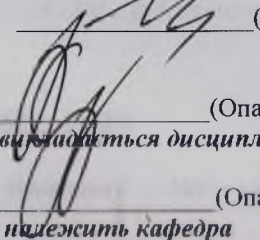
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *ТВіППТ та кінології*

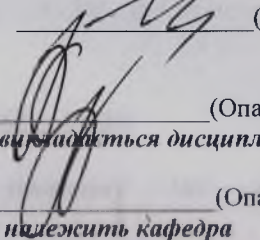
Протокол від "01" червня 2020 року № 10

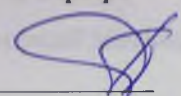
Завідувач кафедри *ТВіППТ та кінології*  (Павленко Ю.М.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми  (Бордунова О.Г.)

Декан факультету  (Опара В.О.)
на якому викладається дисципліна

Декана факультету  (Опара В.О.)
до якого належить кафедра

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації 

Зареєстровано в електронній базі: дата: 2020.06 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 204 - Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва	Рік підготовки: 2020-2021	
Змістових модулів: 9		Курс	
		4	2
		Семестр	
		8-й	3-й
Загальна кількість годин – 90/90		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		-	6 год.
		Лабораторні	
		30 год.	-
		Самостійна робота	
		46 год.	80 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,2 самостійної роботи студента – 2,5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 24,4/51,1 (30/46)

для заочної форми навчання - 10,22/95 (10/78)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Метою вивчення дисципліни є опанування студентами знання про біологічні та господарські особливості коней, їх утримання, годівлю, відтворення, використання, вміння приймати основні технологічні рішення щодо вирощування молодняка різного призначення, вміння оцінювати екстер'єр, роботу і племінну цінність, планувати розвиток галузі.

Завдання: вивчення біологічних та господарських особливостей коней, їх утримання, годівлю, відтворення, використання, вміння приймати основні технологічні рішення щодо вирощування молодняка різного призначення, вміння оцінювати екстер'єр, роботу і племінну цінність, планувати розвиток галузі, запрягання та сідлання коней.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: Походження коней, класифікацію за типами, родичів і предків. Біологічні та господарські властивості коней. Особливості екстер'єру, інтер'єру та конституції. Виробничий та технічний облік у конярстві. Класифікацію порід, яких розводять на Україні. Статеву охоту, її тривалість і періодичність. Закономірності росту і розвитку молодняка. Робочу продуктивність коней. Правила присвоювання кличок. Лошатам. Форми і зони табунного конярства. Технологію формування косяків і табунів, відгодівлю і нагул. Основні методи розведення коней. Використання схрещування. Особливості племінної роботи.

вміти: Присвоювати клички, проводити оцірку екстер'єру і конституції коней, оцінювати екстер'єр за допомогою промірів та індексів будови тіла. Проводити лінійну оцірку будови тіла. Брати проміри, визначати живу масу, вгодованість, кондиції коней. Планувати парування і вижереблення в умовах господарств різних категорій. Розраховувати оптимальну структуру та планувати рух поголів'я. Проводити біологічну, технологічну і економічну оцірку порід, яких розводять на Україні. Запрягати і сідлати коней. Проводити бонітування коней. Документально оформляти бонітування.

3. Програма навчальної дисципліни

(Затверджена: методичною радою СНАУ 12.12. 2017 року, протокол № 3)

Змістовий модуль 1. Вступ.

Тема 1. Вступ. Історія вітчизняного конярства. Стан племінного і користувального конярства. Завдання дисципліни, її зміст. Походження та одомашнення коней. Предки і дикі родичі коней. Характеристика еквідів. Гібридизація в роді еквідів.

Змістовий модуль 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней.

Тема 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней. Типи конституції коней та ознаки, за якими вони визначаються. Принципи і методи оцінки екстер'єру коней різного призначення. Вади та екстер'єрні недоліки коня. Мاستі, відмітини і прикмети коня. Інтер'єр коней різних порід. Типи нервової діяльності і працездатність коней. Статі тіла коня. Методи оцінки коней. Визначення віку коней по зубах на муляжах, малюнках та практично на коні. Проміри, жива маса, вгодованість, кондиції коней. Вивчення методів відбору коней по типу нервової діяльності. Обмін речовин у коней. Особливості травлення.

Змістовий модуль 3. Породи коней. Відтворення коней.

Тема 3. Породи коней. Відтворення коней. Принципи класифікації порід коней. Характеристика породи: час, місце та методи виведення, особливості екстер'єру, показники молочної та м'ясної продуктивності, провідні кінні заводи та господарства. Методи відтворення коней. Завдання відтворення, статева зрілість, парувальний вік, тривалість племінного використання жеребців і кобил. Закономірності статевих циклів, парувальний сезон. Строки і способи парування кобил. Діагностика жеребності кобил. Догляд за жеребними кобилами. Вижереблення, правила присвоєння кличок лошатам. Методи визначення охоти кобил жеребцем-пробником. Методи підготовки кобил до парування та техніка його проведення. Складання плану парування та вижереблення кобил. Аналіз результатів парування і вижереблення кобил господарства за минулий рік. Визначення ефективності племінного використання жеребців і кобил. Правила догляду за жеребними кобилами.

Змістовий модуль 4. Вирощування молодняка коней.

Тема 4. Вирощування молодняка коней. Закономірності росту і розвитку молодняка. Вирощування лошат до відлучення, підгодівля підсисних кобил і лошат. Відлучення лошат і їх вирощування до річного віку. Утримання, годівля, моціон та груповий тренінг молодняка. Контроль за розвитком молодняка. Розрахунки оперативного контролю розвитку молодняка. Норми годівлі племінних і робочих коней та складання раціонів на літній і зимовий періоди. Пасовищне утримання коней. Особливості вирощування молодняка ваговозів.

Змістовий модуль 5. Використання та продуктивність коней.

Тема 5. Продуктивність коней. Робоча продуктивність. Показники, які визначають працездатність коней: порода і породність, тип, маса, вік, тренуваність, адаптивність, стан здоров'я, умови годівлі, догляду та утримання. Робочі якості коней. Годівля, напування та утримання робочих коней. Види упряжі, її класифікація. *М'ясна продуктивність.* Кінське м'ясо як продукт харчування, його хімічний склад, поживність та дієтичні властивості. Забійна маса, забійний вихід, фактори, що впливають на ці показники, раціональна переробка конини і субпродуктів. Визначення забійної маси та забійного виходу та визначення структури кінської туші. *Молочна продуктивність.* Основи будови молочної залози і молоковіддача у кобил. Молоко кобил, його біохімічний склад і

технологічна специфіка. Організація і техніка ручного та механічного доїння кобил. Технологія виробництва кумису. Організація раціонального використання робочих коней. Визначення потреби господарства в робочих конях. Визначення молочної продуктивності кобил різними способами. **Використання коней.** Розрахунок оптимального навантаження на робочих коней при використанні їх на різних сільськогосподарських роботах. Розрахунок оптимального навантаження на робочих коней при використанні їх на різних сільськогосподарських роботах. Запрягання та сідлання коней. Види упряжі, визначення їх розмірів та припасування. Верховна їзда. Використання коней в біологічній промисловості. Утримання коней у приватному господарстві. Організація іподромів.

Змістовий модуль 6. Племінна робота у конярстві.

Тема 6. Племінна робота у конярстві. Види випробовування племінних коней. Обладнання, будівлі, споруди, доріжки та устаткування іподромів для випробовування верхових і рисистих коней. Тренвідділення як основна виробнича одиниця іподрому. Мета і завдання племінної роботи в кіннозаводстві і масовому конярстві. Методи розведення. Принципи відбору і підбору. Використання імуногенетичних методів та біотехнології в селекційно-племінній роботі. Принципи виведення нових порід коней. Основні форми обліку. Бонітування коней. Оцінка жеребців за якістю нащадків. Складання та аналіз родоводу племінного жеребця (кобили).

Змістовий модуль 8. Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства.

Тема 9. Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства. Значення, стан і перспективи розвитку кінного спорту. Класичні види кінного спорту і національні кінноспортивні ігри. Зооветеринарний, фізіологічний та антидопінговий контроль у кінному спорті. Форми і зони табунного конярства. Технологія формування косяків і табунів, відгодівля і нагул. Використання коней у біологічній промисловості. Туризм верхи та на запряжених кінними возами. Організація управління конярством в Україні. Корпорації, асоціації та обласні структури, кінні заводи, державні заводські стайні, іподроми, ферми племінних і робочих коней. Положення про апробацію селекційних досягнень у тваринництві. Виставки та аукціони. Експорт коней.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Біологія коней											
Змістовий модуль 1. Вступ.											
Тема 1. Вступ.	2	2	-	-	-	11	-	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	2	2	-	-	-	11	-	-	-	-	11

Змістовий модуль 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней.											
Тема 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней.	21	2	-	10	-	9	15	2	2	-	11
Разом за змістовим модулем 2	21	2	-	10	-	9	15	2	2	-	11
Змістовий модуль 3. Породи коней. Відтворення коней.											
Тема 3. Породи коней. Відтворення коней.	18	2	-	6	-	10	13	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 3	18	2	-	6	-	10	13	2	-	-	11
Змістовий модуль 4. Вирощування молодняку коней.											
Тема 4. Вирощування молодняку коней.	15	2	-	4	-	9	12	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 4	15	2	-	4	-	9	12	-	-	-	12
Модуль 2. Використання коней. Кінний спорт і туризм. Племінна робота в конярстві. Організація розвитку конярства.											
Змістовий модуль 5. Продуктивність та використання коней.											
Тема 5. Продуктивність коней. Використання коней.	27	2	-	16	-	9	13	-	2	-	11
Разом за змістовим модулем 5	27	2	-	16	-	9	13	-	2	-	11
Змістовий модуль 6. Племінна робота в конярстві											
Тема 6. Племінна робота в конярстві.	4	2	-	2	-	-	12	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 6	4	2	-	2	-	-	12	-	-	-	12
Змістовий модуль 7. Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства.											

Тема 7. Кінний спорт і туризм. Державні заходи організації розвитку конярства.	11	2	-	-	-	9	12	-	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 7	11	2	-	-	-	9	12	-	-	-	-	12
Всього годин	90	14	-	30	-	46	90	4	6	-	-	80

**5. Теми та план лекційних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	Тема 1. Походження коней. 1. Історія вітчизняного конярства. 2. Стан племінного і користувального конярства. 3. Завдання дисципліни, її зміст. 4. Походження та одомашнення коней. 5. Предки і дикі родичі коней. 6. Характеристика еквідів. 7. Гібридизація в роді еквідів.	2
2	Тема 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней. 1. Типи конституції коней та ознаки, за якими вони визначаються. 2. Принципи і методи оцінки екстер'єру коней різного призначення. 3. Вади, які знижують племінну і робочу цінність коня. 4. Масі, відмітини і прикмети коня. 5. Інтер'єр коней різних порід. 6. Типи нервової діяльності і працездатність коней.	2
3	Тема 3. Породи коней. Відтворення коней. 1. Принципи класифікації порід коней. 2. Характеристика породи: час, місце та методи виведення, особливості екстер'єру, показники молочної та м'ясної продуктивності, провідні кінні заводи та господарства. 3. Завдання відтворення, статеві зрілість, парувальний вік, тривалість племінного використання жеребців і кобил. 4. Закономірності статевих циклів, парувальний сезон. 5. Строки і способи парування кобил. 6. Вижереблення, правила присвоєння кличок лошатам.	2

4	Тема 4. Вирощування молодняка коней. 1. Закономірності росту і розвитку молодняка. 2. Вирощування лошат до відлучення, підгодівля підсисних кобил і лошат. 3. Відлучення лошат і їх вирощування до річного віку. 4. Утримання, годівля, моціон та груповий тренінг молодняка. 5. Контроль за розвитком молодняка.	2
5	Тема 5. Використання та продуктивність коней. 1. Робоча продуктивність. 2. М'ясна продуктивність. 3. Молочна продуктивність.	2
6	Тема 6. Племінна робота в конярстві. 1. Види випробовування племінних коней. 2. Мета і завдання племінної роботи в кіннозаводстві і масовому конярстві. 3. Використання імуногенетичних методів та біотехнології в селекційно-племінній роботі.	2
7	Тема 7. Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства. 1. Значення, стан і перспективи розвитку кінного спорту. Основні види. 2. Форми і зони табунного конярства. 3. Використання коней у біологічній промисловості. 4. Організація управління конярством в Україні. 5. Виставки та аукціони. Експорт коней.	2
	Разом	14

**6. Теми та план лекційних занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	Тема 2. Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней. 1. Типи конституції коней та ознаки, за якими вони визначаються. 2. Принципи і методи оцінки екстер'єру коней різного призначення. 3. Вади, які знижують племінну і робочу цінність коня. 4. Масі, відмітини і прикмети коня. 5. Інтер'єр коней різних порід. 6. Типи нервової діяльності і працездатність коней.	2
2	Тема 3. Породи коней. Відтворення коней. 1. Принципи класифікації порід коней. 2. Характеристика породи: час, місце та методи	2

	виведення, особливості екстер'єру, показники молочної та м'ясної продуктивності, провідні кінні заводи та господарства. 3. Завдання відтворення, статева зрілість, парувальний вік, тривалість племінного використання жеребців і кобил. 4. Закономірності статевих циклів, парувальний сезон. 5. Строки і способи парування кобил. 6. Вижереблення, правила присвоєння кличок лошатам.	
	Разом	4

7. Теми лабораторних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення статей тіла коня. Вивчення вад та екстер'єрних недоліків коня.	2
2	Вивчення мастей, відмітин та прикмет коня. Вивчення методів оцінки коня.	2
3	Визначення віку коней по зубах на муляжах, малюнках та практично на коні.	2
4	Вивчення порід коней.	2
5	Вивчення методів відтворення коней.	2
6	Складання плану парування та вижереблення кобил.	2
7	Розрахунки оперативного контролю розвитку молодняка.	2
8	Вивчення норм годівлі племінних і робочих коней та складання раціонів на літній і зимовий періоди.	2
9	Розрахунок оптимального навантаження на робочих коней при використанні їх на різних сільськогосподарських роботах.	2
10	Визначення забійної маси та забійного виходу та визначення структури кінської туші. Визначення молочної продуктивності кобил різними способами.	2
11	Вивчення методів бонітування коней. Складання та аналіз родоводу племінного жеребця (кобили).	2
12	Проміри, жива маса, вгодованість, кондиції коней.	2
13	Запрягання та сідлання коней.	2
14	Види упряжі, визначення їх розмірів та припасування.	2
15	Верхова їзда	2
	Разом	30

8. Теми лабораторних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення статей тіла коня. Вивчення вад та екстер'єрних недоліків коня.	2
2	Вивчення норм годівлі племінних і робочих коней та складання раціонів на літній і зимовий періоди.	2
3	Розрахунок оптимального навантаження на робочих коней при використанні їх на різних сільськогосподарських роботах.	2
	Разом	6

9. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней.	9
2	Породи коней. Відтворення коней.	10
3	Вирощування молодняка коней.	9
4	Продуктивність коней. Використання коней.	9
5	Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства.	9
	Разом	46

10. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ.	11
2	Конституція, екстер'єр та інтер'єрні особливості коней.	11
3	Породи коней. Відтворення коней.	11
4	Вирощування молодняка коней.	12
5	Продуктивність коней. Використання коней.	11
6	Племінна робота в конярстві.	12
7	Кінний спорт і туризм. Державні заходи з організації розвитку конярства.	12
	Разом	80

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні:* розповідь, пояснення, лекція, інструктаж.

- 1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація.
 1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота.
 2. **Методи навчання за характером логіки пізнання.**
 2.1. **Аналітичний.**

3. **Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.**

- 3.1. **Проблемний** (проблемно-інформаційний)
 3.3. **Дослідницький**
 3.4. **Репродуктивний.**
 3.5. **Пояснювально-демонстративний**

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, заняття на виробництві, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій.

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
 2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
 3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - написання рефератів, есе, звітів;
 - результати тестування;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

12. Розподіл балів, які отримують студенти (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота								Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест-екзамен	Сума
ЗМ1-5 балів	ЗМ2-6 балів	ЗМ3-6 балів	ЗМ4-6 балів	ЗМ5-6 балів	ЗМ6-5 балів	ЗМ7-6 балів	СРС				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	55 (40+15)	15	30	100
5	6	6	6	6	5	6					

13. Розподіл балів, які отримують студенти (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота								Разом за модулі та СРС	Підсумковий тест-екзамен	Сума
ЗМ1-5 балів	ЗМ2-6 балів	ЗМ3-6 балів	ЗМ4-6 балів	ЗМ5-6 балів	ЗМ6-5 балів	ЗМ7-6 балів	СРС			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	70 (40+30)	30	100
5	6	6	6	6	5	6				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки і робочий зошит з лабораторно-практичних занять для студентів 4 курсу БТФ денної та заочної форми навчання. 2011 р.

15. Рекомендована література Базова

1. Свечин К.Б., Бобылев И.Ф. Коневодство. - М.: Колос, 2002. - 271 с.
 2. Конярство / Б.М. Гопка, О.А. Калантар, П.М. Павленко, В.М. Клок. - К.: Урожай, 2001. - 216 с.
 3. Красников А.С. Практикум по коневодству. - М.: Колос, 2007. - 160 с.
 4. Вирощування ремонтного молодняка сільськогосподарських тварин/І.І. Ібатулін, А.І. Сривов, Л.М. Цицюрський та ін.; За ред. Б.М. Гопки. - К.: Урожай, 2003. - 248 с.

5. Красников А.С. Экстер'єр лошади. - Госсельхозиздат, 2007. - 352с.

Допоміжна

1. Волков Д.А. Конярство. К.: "Урожай", 2001р.
2. Гопка Б.М. та ін. Коні в сільському господарстві. К.: "Урожай", 2009.
3. Куна Т.Дж. Кормление лошадей. М.: "Колос", 2003.
4. Витт В.О. Практика и теория чистокровного коннозаводства. - М.: 2007. - 272 с.
5. Гуревич Д.Я., Рогалев Г.Т. Словарь-справочник по коневодству и конному спорту. - М.: Росагропромиздат, 2001. - 240 с.
6. Гриц В.С., Чабавский В.Ф. Родина орловского рысака. М.: Изд-во с.-х. лит-ры, 2002.
7. "Коневодство" и "Конный спорт". Журналы.